

Spis treści

Notki o Autorach	V
Wstęp	XIII
Wykaz skrótów	XV
Zagadnienie 1. Zawarcie małżeństwa	1
1.1. Zawarcie małżeństwa przed kierownikiem USC	2
1.1.1. Przesłanki zawarcia małżeństwa	2
1.1.2. Dokumenty niezbędne do zawarcia małżeństwa	3
1.1.3. Okres wyczekiwania na zawarcie małżeństwa	6
1.1.4. Złożenie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński	6
1.1.5. Okoliczności uzasadniające odmowę przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński	9
1.2. Zawarcie małżeństwa przed duchownym	10
1.3. Zawarcie małżeństwa przed konsulem lub osobą wyznaczoną do wykonywania jego funkcji	14
1.4. Zawarcie małżeństwa przez pełnomocnika	15
Zagadnienie 2. Ustalenie nieistnienia i istnienia małżeństwa	19
2.1. Ustalenie nieistnienia małżeństwa	19
2.2. Ustalenie istnienia małżeństwa	21
2.3. Ustalenie treści aktu małżeństwa	23
Zagadnienie 3. Unieważnienie małżeństwa	25
3.1. Uwagi ogólne	25
3.2. Przeszkoda wieku	27
3.3. Przeszkoda ubezwłasnowolnienia całkowitego	29
3.4. Przeszkoda choroby psychicznej albo niedorozwoju umysłowego	31
3.5. Przeszkoda bigamii	36
3.6. Przeszkoda pokrewieństwa i powinowactwa	40
3.7. Przeszkoda przysposobienia	40
3.8. Wady oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński	41
3.9. Przeszkoda pełnomocnictwa	43
3.10. Skutki unieważnienia małżeństwa	43

Zagadnienie 4. Prawa i obowiązki małżonków	46
4.1. Zasada równych praw i obowiązków	46
4.2. Prawa małżonków	47
4.2.1. Uwagi ogólne	47
4.2.2. Nazwiska małżonków	48
4.2.3. Uprawnienie do korzystania z mieszkania małżonka	48
4.2.4. Prawo do reprezentacji małżonka	49
4.3. Obowiązki małżonków	50
4.3.1. Obowiązek wspólnego pożycia	50
4.3.2. Obowiązek wzajemnej pomocy	51
4.3.3. Obowiązek wierności	52
4.3.4. Obowiązek zaspokajania potrzeb rodziny	53
4.4. Solidarna odpowiedzialność małżonków	54
Zagadnienie 5. Ustawowy ustrój majątkowy	57
5.1. Pojęcie wspólności ustawowej i jej charakter prawny	57
5.2. Majątek wspólny małżonków	60
5.3. Majątek osobisty każdego z małżonków	63
5.4. Prawa i obowiązki małżonka w zakresie zarządu majątkiem wspólnym	66
5.4.1. Prawo każdego małżonka do samodzielnego zarządzania majątkiem wspólnym	66
5.4.2. Prawo sprzeciwu wobec czynności zarządu majątkiem wspólnym	67
5.4.3. Prawo żądania pozbawienia drugiego małżonka samodzielnego zarządu majątkiem wspólnym	67
5.4.4. Obowiązek współdziałania w zarządzie majątkiem wspólnym	69
5.4.5. Obowiązek uzyskania zgody małżonka	69
5.5. Odpowiedzialność za zobowiązania zaciągnięte przed powstaniem wspólności lub dotyczące majątku osobistego jednego z małżonków	72
5.6. Udziały małżonków w majątku wspólnym	72
5.7. Rozliczenia między małżonkami	75
Zagadnienie 6. Umowne ustroje majątkowe	84
6.1. Małżeńskie umowy majątkowe	84
6.1.1. Umowna wspólność majątkowa	86
6.1.2. Umowna rozdzielnosc majątkowa	88
6.1.3. Rozdzielnosc majątkowa z wyrównaniem dorobków	89
Zagadnienie 7. Przymusowy ustrój majątkowy	93
7.1. Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej przez sąd	93
7.1.1. Dzień powstania rozdzielnosci majątkowej	99
7.1.2. Ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej a zawarcie umowy majątkowej przez małżonków	101
7.2. Powstanie rozdzielnosci majątkowej z mocy prawa	101
7.3. Rozdzielnosc majątkowa a orzeczenie separacji	103

Zagadnienie 8. Ustanie małżeństwa	106
8.1. Uwagi ogólne	106
8.2. Śmierć małżonka	107
8.3. Uznanie małżonka za zmarłego	107
8.4. Rozwód	110
8.4.1. Przesłanki rozwodu oraz jego niedopuszczalność	110
8.4.2. Problematyka winy rozkładu pożycia małżeńskiego	116
8.4.3. Rozpoznawanie spraw o rozwód	122
8.4.4. Rozstrzygnięcia podejmowane przez sąd w wyroku rozwodowym	126
8.4.5. Powrót do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa	131
8.4.6. Rozwód a obowiązek alimentacyjny	133
Zagadnienie 9. Separacja	138
9.1. Przesłanki orzeczenia separacji	138
9.1.1. Uwagi ogólne	138
9.1.2. Przesłanki pozytywne orzeczenia separacji	139
9.1.3. Niedopuszczalność separacji	140
9.1.4. Orzeczenie separacji na zgodne żądanie małżonków	141
9.2. Orzeczenie separacji	143
9.2.1. Tryb procesowy rozstrzygania sprawy o separację	143
9.2.2. Tryb nieprocesowy rozstrzygania sprawy o separację	147
9.2.3. Żądanie rozwodu i separacji	149
9.3. Skutki separacji	150
9.4. Zniesienie separacji	153
Zagadnienie 10. Pokrewieństwo i powinowactwo	156
10.1. Pojęcie pokrewieństwa	156
10.2. Linie i stopnie pokrewieństwa	156
10.3. Pojęcie powinowactwa	157
10.4. Linie i stopnie powinowactwa	158
Zagadnienie 11. Macierzyństwo	160
11.1. Urodzenie dziecka w świetle przepisów o aktach stanu cywilnego	160
11.2. Domniemanie macierzyństwa	162
11.3. Ustalenie macierzyństwa	163
11.3.1. Uwagi ogólne	163
11.3.2. Przesłanki ustalenia macierzyństwa	165
11.3.3. Legitymacja czynna i bierna w sprawie o ustalenie macierzyństwa ...	165
11.3.4. Ustalenie macierzyństwa po śmierci dziecka	167
11.4. Zaprzeczenie macierzyństwa	167
11.4.1. Uwagi ogólne	167
11.4.2. Przesłanki zaprzeczenia macierzyństwa	169
11.4.3. Legitymacja czynna i bierna w sprawie o zaprzeczenie macierzyństwa	169

11.4.4. Zaprzeczenie macierzyństwa po śmierci dziecka	172
11.5. Zdolność procesowa rodziców dziecka w sprawach o ustalenie lub zaprzeczenie pochodzenia dziecka	172
Zagadnienie 12. Ojcostwo	174
12.1. Domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki	174
12.2. Zaprzeczenie ojcostwa	176
12.2.1. Przesłanki zaprzeczenia ojcostwa	176
12.2.2. Legitymacja czynna i bierna w procesie o zaprzeczenie ojcostwa	179
12.2.3. Zaprzeczenia ojcostwa a procedura medycznie wspomaganey prokreacji	181
12.3. Uznanie ojcostwa	183
12.3.1. Przesłanki uznania ojcostwa	183
12.3.2. Forma i skutki oświadczenia o uznaniu ojcostwa	183
12.3.3. Uznanie ojcostwa dziecka poczętego	188
12.3.4. Uznania ojcostwa a pełnoletność dziecka	188
12.4. Ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa	189
12.4.1. Przesłanki i skutki ustalenia bezskuteczności uznania ojcostwa	189
12.4.2. Legitymacja procesowa w postępowaniu o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa	191
12.4.3. Ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa a śmierć dziecka	193
12.5. Sądowe ustalenie ojcostwa	194
12.5.1. Przesłanki sądowego ustalenia ojcostwa	194
12.5.2. Legitymacja czynna i bierna w postępowaniu o ustalenie ojcostwa	198
12.5.3. Wybrane zagadnienia postępowania dowodowego	198
Zagadnienie 13. Stosunki między rodzicami a dziećmi	204
13.1. Ogólne prawa i obowiązki rodziców oraz dzieci niezwiązane z władzą rodzicielską	204
13.2. Problematyka nazwiska dziecka	206
13.3. Władza rodzicielska	210
13.3.1. Uwagi ogólne	210
13.3.2. Podmioty władzy rodzicielskiej	210
13.3.3. Treść władzy rodzicielskiej	211
13.3.4. Wykonywanie władzy rodzicielskiej	217
13.4. Ograniczenie, zawieszenie oraz pozbawienie władzy rodzicielskiej	221
13.4.1. Ograniczenie władzy rodzicielskiej	221
13.4.2. Zawieszenie władzy rodzicielskiej	225
13.4.3. Pozbawienie władzy rodzicielskiej	226
13.5. Piecza zastępcza	229
13.5.1. Uwagi ogólne	229
13.5.2. Rodzina piecza zastępcza	232
13.5.3. Instytucjonalna piecza zastępcza	233

13.5.4. Wsparcie rodziny i umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej	235
13.6. Kontakty z dzieckiem	236
13.6.1. Uwagi ogólne	236
13.6.2. Zasady i zakres kontaktów z dzieckiem	236
13.6.3. Ograniczenie i wyłączenie osobistej styczności rodziców z dzieckiem	237
13.6.4. Rozstrzygnięcie sądu w przedmiocie kontaktów z dzieckiem i jego zmiana	238
Zagadnienie 14. Przystosowanie	243
14.1. Charakter prawny przystosowania	243
14.2. Przesłanki przystosowania	250
14.3. Rodzaje przystosowania	255
14.4. Osobista styczność pomiędzy przystosobianym a przystosabiającym przed orzeczeniem przystosowania	262
14.5. Skutki przystosowania	262
14.6. Rozwiązanie stosunku przystosowania	264
Zagadnienie 15. Obowiązek alimentacyjny	269
15.1. Ogólna charakterystyka obowiązku alimentacyjnego	269
15.2. Niedostatek uprawnionego i możliwości zobowiązanego jako przesłanki powstania obowiązku alimentacyjnego	273
15.3. Podmioty i kolejność obowiązku alimentacyjnego	275
15.3.1. Uwagi ogólne	275
15.3.2. Małżonkowie	275
15.3.3. Krewni	277
15.3.4. Przystosowani	280
15.3.5. Powinowaci	281
15.3.6. Szczególne roszczenia alimentacyjne związane z ojcostwem	282
15.3.6.1. Pokrycie wydatków związanych z ciążą i porodem	282
15.3.6.2. Pokrycie kosztów utrzymania matki w okresie porodu	283
15.4. Zmiana stosunków a obowiązek alimentacyjny	283
15.5. Zrzeczenie się lub utrata prawa majątkowego	284
15.6. Uchylenie się od wykonania obowiązku alimentacyjnego a zasady współżycia społecznego	284
15.7. Roszczenie o zwrot świadczenia alimentacyjnego	286
15.8. Przedawnienie roszczeń o świadczenia alimentacyjne	286
15.9. Alimenty na gruncie prawa spadkowego	287
15.10. Przestępstwo niealimentacji i rola funduszu alimentacyjnego	287
Zagadnienie 16. Opieka i kuratela	292
16.1. Opieka	292
16.1.1. Uwagi ogólne	292
16.1.2. Opieka nad małoletnim	294
16.1.2.1. Ustanowienie opieki	294

16.1.2.2. Sprawowanie opieki	297
16.1.2.3. Nadzór nad sprawowaniem opieki	299
16.1.2.4. Zwolnienie opiekuna	300
16.1.2.5. Ustanie opieki	301
16.1.3. Opieka nad ubezwłasnowolnionym całkowicie	301
16.2. Kuratela	302
16.2.1. Przypadki, w których ustanawia się kuratelę	302
16.2.2. Wynagrodzenie za sprawowanie kurateli	304
16.2.3. Ustanie kurateli	304